

Pilot / opdracht

Door aanvallen van wolven op gescheperde kuddes op de Elspeter heide is er dringend behoefte aan goede bescherming van de kuddes op de heide.

Het betreft 2 kuddes van [REDACTED] en de kudde van de Stichting Schaapskudde Gemeente Nunspeet (SSGN)

Doel is om om als kudde met de wolven naast elkaar te kunnen leven en een voorbeeld te zijn dat dit ook kan en daarmee de gescheperde kuddes op de heide te behouden.

Daarom het volgende Pilot voorstel:

Het gebruik van 2 kuddebeschermingshonden (KBH) per kudde (totaal 3 kuddes) om de wolf zowel te weren bij de kudde tijdens het hoeden, als in de kralen.

Duur van de pilot: minimaal 2 jaar.

In het tweede jaar wordt een jonge hond toegevoegd t.b.v. toekomstige vervanging.

Succescriteria; wanneer is de pilot geslaagd?

De kuddebeschermingshonden zijn aan het eind van de pilot geïntegreerd in de 'bedrijfsvoering' van de desbetreffende kudde. Inclusief alle dagelijkse en periodieke facetten en alle omgevingsfactoren. Meer in detail:

A. Wolfwerend

- De herder is overtuigd van de meerwaarde van de KBH tijdens het hoeden en vertrouwt op de preventieve werking van KBH
- De kudde is niet aangevallen / er zijn geen schapen gewond of gedood door wolven (of een enkele keer maar dan verklaarbaar)

B. Door de herder te managen (na een gewenningsperiode)

- Werken met KBH is te managen voor de herder
- Werken met KBH is te doen voor de herder qua werkdruk (levert geen significant extra werk op)
- Honden functioneren zelfstandig en onaangeleerd
- Het houden van KBH is financieel draagbaar voor de kudde eigenaren
- Schapen moeten vrij kunnen bewegen en niet gewond raken (KBH verwonden niet met opzet schapen)
- Hoedhonden doen vrij hun werk in aanwezigheid van KBH en andersom

C. Omwonenden en toeristen

- KBH leveren geen overlast en (geluids)klachten op vanuit omwonenden (uitgaand van normale omstandigheden, dus niet bijvoorbeeld uitgedaagd worden door mensen)
- Werken met KBH levert geen significante belemmeringen op voor het toerisme; ofwel omstanders hebben bij goed gedrag geen last van de honden

Randvoorwaarden en acties

- Het voortbestaan van gescheperde schaapskuddes als immaterieel cultureel erfgoed moet worden geborgd. Dit houdt in dat er gegarandeerde vergoeding moet zijn voor de kosten die de aanschaf en het onderhoud van KBH met zich meebrengen als afgesproken in de pilot.
- Begeleiding bij de introductie van de honden in de kudde en training van de herder in het werken met de honden.
- GPS zender aan de honden, om ze te vinden mocht een raster vlak gaan en de honden meelopen met vrijgekomen schapen. Daarnaast biedt een GPS inzicht in de activiteit van de KBH, mede ten opzichte van aan/afwezigheid van wolven
- Honden moeten met elkaar overweg kunnen. De combi reuen/ teven kan zowel een moeilijkheidsfactor als een succesfactor zijn
- Alle kosten ivm de KBH moeten worden bijgehouden
- Opstellen van een goed communicatieplan in samenwerking met de gemeente en bij voorkeur de afdeling communicatie/persvoorlichting van de gemeente als contactpunt voor de pers

Monitoring

- Bijhouden / behandelen en toetsen van het aantal klachten per maand over de honden
- Bijhouden van incidenten en uitwerken van de aanleiding, context en gevolgen
- Bijhouden van activiteiten rondom kralen dmv cameravallen?
Dit kan, mits er [medewerking](#) kan zijn van bijvoorbeeld Zoogdiervereniging/Wolven in NL. Dit punt is nader uit te werken.

Kosten

Ervaren kuddebeschermingshonden moeten worden gezocht en aangeschaft in bijvoorbeeld Spanje of Duitsland. Daarnaast moeten kosten worden gemaakt voor de introductie van de kuddebeschermingshonden in de kudde en moeten herders getraind worden en ervaring opdoen om goed met de honden te kunnen werken. Ook is er budget nodig voor onderhoud als voer- en dierenartskosten.

De kosten voor het duurzaam werken met kuddebeschermingshonden, bestaan uit eenmalige en structurele kosten. De eenmalige kosten worden als volgt geraamd:

Kosten per kudde:

De kosten worden geprognoseerd in een bandbreedte van € 10.000 tot € 25.000 met een gemiddelde van € 17.500 per kudde en zijn als volgt:

- Aanschafkosten 2 honden €3.000 tot €14.000
- Externe begeleiding bij aanschaf €900 tot €2.300
- Transportkosten €500 tot €1.500
- Reiskosten herder en begeleiding €1.500 tot €2.500
- Training €3.800 tot €4.800.

De structurele kosten onderhoud (voer en dierenarts) en vervanging zijn naar schatting €4.000 op jaarbasis.

Tevens moeten de kuddes professionaliseren om goed te kunnen werken met de KBH, en dat is mede een succesfactor. Hierdoor zal de inzet van vrijwillige herders (bijna) niet meer mogelijk zijn.